

[Ebba Strange]

lens boglige del – hvordan man så ellers har delt den – har lagt op til, og når hr. Bertel Haarder i dag undrer sig over, at folkeskolen gør så lidt ud af forberedelsen til mere praktiske uddannelser, er det jo, fordi det ligger i hele skoletraditionen, at det er vigtigt, det er fint, det er godt, det er det, vi skal satse også folkeskoleuddannelsen på, at gøre så mange egnede til at gå videre i den boglige uddannelse som muligt.

På den anden side har vi så de praktiske uddannelser, der er styret af fagene, af arbejdsgivere og fagforeninger. De er afhængige af et bestemt antal praktikpladser. Disse er igen bestemt af arbejdsgivernes ønske om at tage eller ikke tage elever i praktik, og undervisningsindholdet er i meget høj grad bestemt også af arbejdsgiverne. Det kan man se, når man ser på det undervisningsmateriale, som EFG-eleverne arbejder efter, og en af grundene til, at vi i SF er så varme tilhænger af EFG-uddannelserne, er, at vi mener, at man i hvert fald gennem basisåret har en vis mulighed for at give også dem, der skal praktisk uddannes, en vis almindennende uddannelse på linje med den, gymnasiølevere får.

Vi vil fra SFs side gerne være med til at nedbryde disse århundredgamle traditioner, som giver den markante opdeling mellem praktisk og teoretisk uddannelse. Vi mener, at de hører til i et lavssamfund og ikke i et dynamisk industrisamfund. Derfor vil vi gerne støtte, at der gøres forsøg med at koordinere de to uddannelser.

Vi mener, at lærere og elever og det offentlige skal have mere indflydelse på de praktiske uddannelsers indhold, og vi mener, at EFG-uddannelsernes omfang ikke må være afhængigt af, om arbejdsgiverne nu har lyst til at stille praktikpladser til rådighed eller ej. Mangler der praktikpladser, må de fremskaffes ad anden vej, gennem værkstedsskoler eller gennem det offentlige. Det er mit indtryk, at mange arbejdsgivere er interesseret i at få en arbejdskraft, der er specielt uddannet til et ganske bestemt arbejdsområde, for at få den stabile, specielt uddannede arbejdskraft. Vi mener fra SFs side, det er vigtigt, at alle unge mennesker i Danmark får en uddannelse, der giver fleksibilitet og mulighed for at arbejde på forskellige områder.

Et par ord om det, der er blevet kaldt restgruppen. Jeg tror, at en koordinering af teo-

retiske og praktiske uddannelser er det eneste, der kan opstå som et reelt tilbud til den tredjedel af en ungdomsårgang, der stadig forlader folkeskolen uden at videreuddanne sig. I den gruppe er der dobbelt så mange piger som drenge. Unge mennesker, hvis fremtidsudsigter er ufaglærthed, stadig tilbagevendende arbejdsløshed, hjemmearbejden-de husmødre, mange nederlag og skuffelser.

Den uddannelseseksplosion, der har fundet sted, og den, der finder sted i gymnasierne, skaber ikke lighed, men forøger uligheden mellem dem, der kom med, og dem, der ikke kom med. Derfor kan jeg ikke være uenig med hr. Bertel Haarder og andre, når de siger, at vi skal være meget opmærksomme på, hvad det er for adgangskrav, vi stiller til alle mellemuddannelserne, og det er jo ikke kun mellemuddannelserne; selv EFG-uddannelserne – det har også været nævnt – er nu begyndt, hvis der er for mange ansøgere, at foretrække studenter fremfor folk, der har skaffet sig viden ad anden vej. Når man forlods opnår 6 point til en børnehavepædagoguddannelse ved at have taget studentereksamen, er det klart, hvem det er, der bliver skilt fra, og det gør kløften endnu større.

Hele ungdomsuddannelsesspørgsmålet er et spørgsmål dels om penge, dels om traditioner og dels om et klassesamfunds måde at bruge uddannelsessystemet på, især i en krietid. Vi mener i SF, at alle, der forlader folkeskolen, skal have ret til en uddannelse, en ungdomsuddannelse. Det kræver uddannelsesløn for de 16-19-årige. Det kræver en omlægning af ungdomsuddannelserne, og det kræver, at det offentlige får lejlighed til i højere grad at styre også de praktiske uddannelser.

Gertrud Stjernholm Nielsen (DKP):

Indledningsvis vil jeg omtale et par skrifter, der må være af interesse for dagens debat. I § 2, stk. 3, i lov om folkeskolen står der, at folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fællesopgaver. Sammenholdes dette udsnit af folkeskolens formålsparagraf med et par af artiklerne i verdenserklæringen om menneskerettighederne, der fastslår retten til undervisning og arbejde, ser det hele jo ikke så sort ud. Hvorfor kan man så ikke åbne en